

Raskompendium BEARDED COLLIE

*Framtaget av
Specialklubben för bearded collie
inför domarkonferens oktober 2017*

KORT HISTORIK

Bearded collien är förmodligen en av Storbritanniens äldsta vallhundsraser. Tyvärr finns inte mycket dokumentation om rasen, men en allmänt accepterad teori är att bearded collien härstammar från hundar liknande kommandoren.

På 1700-talet drev bearded collies boskap från skotska höglandet ner till södra Skottland och England, där boskapen såldes på marknader. Herdarna skickade upp hundarna i bergen där de, ivrigt skällande, satte djuren i rörelse. Färden söderut kunde ta flera veckor och när boskapen var såld fick hundarna ofta klara sig hem själva. Det fanns från början två typer, en gråvit som kom från de södra gränstrakterna, samt en brunvit som kom från höglandet. Senare blandades de två typerna.

1944 hände det som gjorde att rasen är vad den är idag, världen över. Mrs G O Willison beställde en arbetande shetland sheepdog genom en återförsäljare. Denne fick dock inte tag i någon passande sheltie. Istället skickade han en valp efter en bearded collie-tik som parats med hans egen bearded collie-hane. När Mrs Willison fick den chokladbruna valpen antog hon att det var en blandras, men valpen överträffade alla förväntningar och Mrs Willison var mer än nöjd.

Två månader senare kom en herde på besök till gården. Han berättade att hunden var en bearded collie. Detta var den legendariska Jeannie of Bothkennar. Mrs Willison ville gärna få en valpkull efter Jeannie, en önskan som skulle resultera i många sorger och bekymmer. Att hitta en rastypisk hane var närapå omöjligt, men just när hon var nära att

ge upp fick hon under en promenad syn på en härlig, ung bearded collie-hane. Det visade sig att hunden skulle placeras om och Mrs Willison erbjöd sig naturligtvis genast att köpa honom. Han hette David och registrerades som Bailie of Bothkennar. Alla registrerade bearded collies idag härstammar från Jeannie, David samt ytterligare cirka tio hundar som tillkom under åren som följde. Med ett par undantag var dessa stamhundar typiska bearded collies.

Rasens utveckling i Sverige

Bearded collien kom till Sverige år 1960. De första importerade hundarna kom med en hemvändande familj som tillbringat en tid i England. De tog med sig tiken Aweltun Lass och importerade sedan hanen Wishanger Winterberry. Aweltun Lass var också mor till den första svenskfödda beardisen - Hannibal. Elsa Edgren importerade sin första beardis år 1964 - tiken Brynhilde of Bothkennar som blev stamtik på kennel Bifrost.

Maine Lundell tog in tiken Jayemji Clunie år 1965 och hon blev följaktligen stamtik på kennel Farmaren, vilken är i högsta grad aktiv än idag. Kennlar som följde under dessa tidiga år var Happy Dogs, Stardogs, Jarlabankes, Lassebackens, Ingel-Bert, Bellbreed, Lännaby, Trollflöjten och Hillgrove.

1970 - 10 år efter det att rasen kommit till Sverige - registrerades 66 bearded collies. Året efter bildades rasföreningen Bearded Collie Gruppen - sedan 1990 specialklubb under namnet Specialklubben för Bearded Collie eller 'SBC'. Tidningen 'Skocken' kom ut med sitt första nummer år 1972 och klubben höll också sitt första årsmöte. 1973 höll man sin första specialutställning där Farmarens Tonic blev BIR för domare Carin Lindhé. 1974 genomfördes klubbens första arbetsprov, utarbetat speciellt för bearded collies av rasfolk. 1976 utsåg klubben för första gången 'Årets Bearded Collie', utmärkelsen tilldelades Farmarens

Black Xhibit som också senare blev rasens första lyd-nadschampion. Klubbens 'omplaceringscentral' tillkom 1977 och har sedan dess hjälpt bearded collies som varit i behov av nya hem. Årets Utställningsbeardis korades ffg år 1982 - först att erhålla denna utmärkelse var Farmarens Emily Blue. 1983 började klubben att ge ut sin årsbok och man anordnade också det första lyd-nadsmästerskapet, som detta år vanns av hunden Cesar. Både antalet registreringar och antalet medlemmar fortsatte att öka under 70- och 80-talen. Klubben blev

alltmer aktiv med fler specialutställningar, lyd-nadsmästerskap, arbetsprov m m och bearded collies blev en allt vanligare syn inte bara på gatorna utan i utställningsringen, på agilitybanan etc. 1992 var rekordår med 724 registreringar och 2.127 medlemmar i klubben, att jämföras med dagens cirka 160 registreringar och knappt 600 medlemmar.

Klubben har tagit fram ett vallanlagsprov som blev officiellt den 1 januari 2007. Drygt 450 bearded collies har avlagt godkänt vallanlagsprov. Provet används nu av flera vallande raser.

Textförfattare historik: Charlotte Laning Vrethammar

Ursprungsland/hemland

Storbritannien

Användningsområde

Vall- och sällskapshund

FCI-klassifikation

Grupp 1, sektion 1, med arbetsprov

Bakgrund/ändamål

En ras som liknar bearded collie nämns i skotska historiska källor från 1500-talet. I Skottland och norra England har rasen varit känd länge och använts till att valla får. Vid Skottlands kuster lämnades för cirka 500 år sedan hundar som också sägs vara föregångare till den polska vallhundsrasen polski owczarek nizinny. Dessa hundar blandades senare med inhemska skotska vallhundar. Grunden för bearded collie som vi känner rasen idag lades av G Olive Willison som på 1940-talet parade sin tik Jeannie med en hanhund vid namn Bailey. Hennes kennel Bothkennar skapade därmed grundmodellen för dagens bearded collie.

Helhetsintryck

Bearded collie skall vara en torr och rörlig hund. Trots stark kroppsbyggnad får rasen inte verka alltför tung, utan skall visa gott om "luft" under kroppen.

Typiskt för bearded collie är de klara ögonen med det forskande uttrycket.

Viktiga måttförhållanden

Rasen skall vara längre än den är hög i förhållande som 5:4 mätt från bröstbensknapp till sittbensknöl. Tikar får vara något längre.

Avståndet mellan stop och nackbensknöl skall vara lika stort som bredden mellan öronens ansättning.

SBC:s kommentarer

Det typiska för en bearded collie är att kroppen ska vara lång och rörlig. Längden ska till stor del utgöras av bröstkorgen. En stark rygg och ett brett, långt och endast svagt sluttande kors är en förutsättning för korrekta rörelser. För att orka valla en hel dag krävs en anatomiskt sund hund som ska vara kraftig utan att vara tung. Det är viktigt att hunden är smidig och i utmärkt muskelkondition för att obehindrat kunna röra sig över långa sträckor i snårig och bergig terräng.

Snabba vändningar och tvära kast är typiskt för rasen.

Rätt typ av hund ska ge ett tydligt rektangulärt intryck. Den typ av hund som närmar sig normalhunden och ger ett mer kvadratisk eller endast lätt rektangulärt intryck är fel och ska bedömas som avvikande från rasstandarden. Om normalhunden beskrivs ha proportionerna 9 till 10 ska en bearded collie vara 8 till 10 - tik kan vara något längre.

Tänk på att päls på bringan och på bakbenen påverkar synintrycket. Det finns i princip ingen bearded collie som är för lång. Däremot finns hundar där för stor del av kroppslängden sitter i länden istället för i bröstkorgen.

Observera att formuleringen "visa gott om luft under kroppen" finns i anslutning till beskrivningen av kroppsbyggnaden – inte i samband med pälsmängd/pälslängd.

Uppförande/karaktär

Rasen skall vara vaken, livlig, aktiv och ha gott självförtroende. Den skall vara en mentalt stabil och intelligent vallhund, utan några tecken på nervositet eller aggressivitet.

SBC:s kommentarer

Ett av rasens karaktäristiska drag är temperamentet.

Bearded collie är en mycket duglig vallhund som arbetat långa pass i hård terräng, ofta självständigt på stora avstånd från herden. Den har en positiv inställning till livet och ska vara vaken, alert och följsam.

Hunden ska vid bedömning uppträda tryggt och vänligt och inte visa några tendenser till att vara skygg, aggressiv eller överaktiv. Att beardisen visar glädje i ringen i form av ett skutt eller en puss till domaren är inte ovanligt.

Rasen är av naturen uppmärksam och noterar ofta vad som händer utanför ringen.

Bearded collie är vänlig mot människor och djur.

Utmärkta typer

Huvud

Huvudet skall vara i proportion till hundens storlek. Helhetsintrycket skall visa på ett kraftigt nosparti med gott utrymme för hjärnan.

SKALLPARTI

SKALLE

Skallen skall vara bred, flat och kvadratisk.

STOP

Stopet skall vara måttligt markerat.

SBC:s kommentarer

Bearded collie är ingen s.k huvudras. Detaljer i huvudet är inte avgörande. Ett vackert huvud och uttryck är "pricken över i", men en korrekt anatomi och rastypiska rörelser är viktigare.

En valp eller ung hund kan ha toppigt huvud som sedan planar ut och slutar som en korrekt flat och bredare skalle.

Det förekommer några olika varianter på icke önskvärda huvuden:

-smala, långsträckta huvuden med tätt sittande ögon

-alltför klena skallar och tunna nospartier med smala underkäkar.

Stop

Ett måttligt markerat stop är av stor vikt för det korrekta uttrycket.

Svagt markerade stop förekommer.

ANSIKTE

NOSTRYFFEL

Nostryffeln skall vara stor och kvadratisk. I allmänhet är den svart, men harmonierar vanligen med pälsfärgen hos blå och bruna hundar.

Tryffeln skall vara enfärgad utan prickar eller fläckar.

NOSPARTI

Nospartiet skall vara kraftigt och lika långt som avståndet mellan stop och nackknöl.

LÄPPAR

Läpparna skall vara enfärgade i harmoni med nostryffelns färg utan prickar eller fläckar.

KÄKAR/TÄNDER

Käkarna skall vara starka med stora, vita tänder som är vinkelrätt ansatta. Ett perfekt, regelbundet och fulltandat saxbett föredras.

Tångbett tolereras men är inte önskvärt.

ÖGON

Ögonen skall vara stora men inte utstående. De skall sitta brett isär och ha ett milt och tillgivet uttryck.

Ögonens färg skall harmoniera med pälsens färg.

Ögonkanterna skall vara enfärgade i harmoni med nostryffelns färg.

Pälsen skall bilda ögonbryn som skall spreta uppåt och framåt men inte vara så långa att de döljer ögonen.

ÖRON

Öronen skall vara medelstora hängöron. När hunden lystrar lyfts öronen vid basen så att de är i nivå med, men inte ovanför, skallens högsta punkt, vilket skenbart gör skallen ännu bredare.

SBC:s kommentarer

Läppar

Bearded collien föds i fyra färger: svart, blått, brunt och sand. Nosspegel, läppar och ögonlocksränder ska ha pigmentfärg motsvarande pälsfärgen, dvs svart, blågrå, brun och sandfärgad. Mindre pigmentförluster på läpparna är acceptabelt.

Käkar/tänder

Tandbortfall förekommer, önskvärt är hundar med full tanduppsättning. Med stigande ålder kan ett saxbett övergå till att bli tångbett.

Ögon

Färgen på ögonen följer pälsfärgens förändringar från valp till vuxen, ca tre år. En svartfödd hund ska ha nötbruna ögon. En blåfödd hund har blågrå ögon, eventuellt med inslag av brunt. En brunfödd hund har bärnstensfärgade till ljusbruna ögon och en sandfärgad ska ha beige-bruna till grönaktiga ögon. En ettårig hund med ljus päls har ofta ljusa ögon som senare mörknar när pälsfärgen får sin slutliga färg.

Ljusa stickiga ögon är inte önskvärt då de förstör det milda rastypiska uttrycket. Isblå ögonfärg, eller olikfärgade ögon är inte acceptabelt.

Det kan noteras att ögonfärgen hos framförallt sandfärgade, men även blå hundar, kan upplevas som "stickiga" av den som inte är van vid färgerna.

Öron

Det förekommer ofta dubbelvikta öron, med ett långsgående veck. Felet bör uppmärksammas men kan knappast vara utslagsgivande.

Ögonfärg & pigment

Svart

Brun

Blå

Sandfärgad

Hals

Halsen skall vara medellång, muskulös och lätt välvd.

Kropp

ÖVERLINJE

Ryggens längd kommer sig av en lång bröstkorg och inte av en lång länd.

RYGG

Ryggen skall vara plan.

LÄNDPARTI

Ländpartiet skall vara starkt.

BRÖSTKORG

Bröstkorgen skall vara djup med väl välvda men inte rundade revben och ge gott om plats för hjärta och lungor.

Svans

Svansen skall vara lågt ansatt utan knyck eller knorr. Den skall vara täckt av rikligt med päls. Svansspetsen skall nå minst ner till hasspetsen. I stående och gående skall svansen bäras hängande med uppåtböjd spets, men när hunden rör sig snabbt får svansen bäras helt utsträckt. Den får dock aldrig bäras över ryggen.

Samtliga bilder visar korrekt burna svansar

SBC:s kommentarer

Hals

Halsens längd och ansättning är av största vikt för en vallande hund. Detta innebär dock inte att rasen ska ha en överdrivet lång hals på bekostnad av balans och helhet. Observera formuleringen i standarden – medellång.

Halsen ska vackert övergå i en väl tillbakalagd skuldra och ett markerat förbröst.

Kropp

Överlinje

Det är av största vikt att kroppens längd huvudsakligen utgörs av bröstkorgens längd och inte av ländpartiets. För långt ländparti ger ofta en svag rygg.

Rygg

Rygglinjen ska vara horisontell både i stående och i rörelse. Det förekommer sluttande rygglinjer.

Bröstkorg

Bröstkorgen ska vara välutvecklad med väl välvda revben och nå till armbågarna. God välvning över ryggen, ganska flata sidor och indragen nedre del ger den karaktäristiska formen. Förbröstit ska vara markerat, dock inte överdrivet utfyllt.

Mankhöjden ska till 50% utgöras av bröstkorgen.

Svans

Korsets längd är direkt avgörande för svansens ansättning. Ett långt kors är alltså en förutsättning för en korrekt burn svans. Ett kort kors ger vanligtvis en för högt burn svans. Viktigt är också att korset har tillräcklig bredd.

En hund som har en glatt burn svans behöver inte ha en dålig svansansättning.

Observera att standarden ger utrymme för en bearded collie att ha en glad svans, så länge den inte böjs in över ryggen.

Extremiteter

FRAMSTÄLL

HELHET

Frambenen skall vara raka och parallella med god benstomme. De skall vara helt täckta med raggig päls.

SKULDERBLAD

Skulderbladen skall vara väl tillbakalagda.

MELLANHAND

Mellanhänderna skall vara fjädrande men inte veka.

FRAMTASSAR

Framtassarna skall vara ovala med tjocka trampdynor. Tårna skall vara välvda och samlade samt väl täckta med päls, även mellan trampdynorna.

BAKSTÄLL

HELHET

Bakbenen skall vara muskulösa.

KNÄLED

Knälederna skall vara välvinklade.

UNDERBEN

Underbenen skall vara välutvecklade.

HAS/HASLED

Hasorna skall vara lågt ansatta.

MELLANFOT

Mellanfötterna skall vara ställda i rätt vinkel mot marken. När hunden står normalt skall hasen vara placerad strax bakom en tänkt vertikal linje från sittbensknölen.

BAKTASSAR

Baktassarna skall vara ovala med tjocka trampdynor. Tårna skall vara välvda och samlade samt väl täckta med päls, även mellan trampdynorna.

SBC:s kommentarer

Framställ

Bearded collien ska ha ett välvinklat framställ. En välldag skuldra är naturligtvis ett måste för en hund vars rörelser är så viktiga. Knappt vinklad skuldra och kort överarm är allvarliga fel då de ger felaktigt rörelsemönster. Både knappa skuldervinklar och korta överarmar förekommer inom rasen. Känn på hunden! Det är lätt att bli förvillad av både päls och teckning. Skulderbladets toppar ska skiljas åt endast av ryggraden. Är avståndet större kan orsaken vara felaktig form på bröstkorgen.

Bakställ

Bakstället ska kunna ge hunden fart och framåt-drivande kraft och måste vara välmusklat. Övervinklade bakben kan uppfattas som "showigt" men är inte rastyiskt. Beakta att rörelserna ska hålla för en hel dags arbete! Svaga mellanhänder döljs ibland av riklig pälsväxt.

En sunt konstruerad bearded collie är detsamma som en vacker bearded collie!

Rörelser

Det långa, vägvinnande steget skall vara mjukt, flytande och väl täcka mark med ett minimum av ansträngning.

SBC:s kommentarer

Rörelser

Hunden skall hålla för en hel dags arbete och måste därför röra sig effektivt. Det långa vägvinnande rörelserna är mycket karaktäristiska för rasen. Vilja och framåtanda i steget som är mjukt och flytande samt täcker marken väl är ett måste för en bearded collie.

Ryggen ska vara fast och aldrig svikta i rörelse. Det kan se tjugigt ut när hunden travar med huvudet högt, men det mest naturliga och korrekta är att den sänker huvudet till en horisontell linje i rörelse.

En bearded collie ska visas i löst koppel. Då kommer rörelserna bäst till sin rätt. En välmusklad bearded collie är en självklarhet. Trots pälsen måste hunden motioneras och ges tillfälle att röra sig fritt i skog och mark.

Päls

PÄLSSTRUKTUR

Pälsen skall vara dubbel. Underullen skall vara mjuk, ullig och tät. Täckhåret skall vara rakt, grovt, kraftigt och raggigt och inte ulligt eller lockigt. Lätt vågig päls är dock tillåtet. Hårremmens längd och täthet skall ge tillräckligt skydd mot väder och vind och framhäva hundens konturer, men pälsen får inte vara så riklig att hundens naturliga kroppslinjer döljs. Pälsen får aldrig trimmas. Nosryggen skall vara sparsamt täckt med päls som skall vara något längre på nospartiets sidor så att den precis täcker läpparna. Från kinderna, underläppen och under hakan skall pälsen öka i längd ned mot bringan och bilda det typiska skägget.

FÄRG

Färgen skall vara skiffergrå, rödaktigt fawn, svart, blått, alla nyanser av grått, brunt och sandfärgat, med eller utan vita tecken. Aldrig merle eller s.k. dapplefärg.

När vitt förekommer skall det finnas på nospartiet, som bläs på huvudet, på svansspetsen, bringan, benen och tassarna. Om det vita bildar krage får vita hårstrån inte växa bakom skuldran. Vitt får inte heller förekomma ovanför hasorna på bakbenens utsidor.

Lätt tanteckning accepteras på ögonbrynen, på öronens insida, på kinderna, under svansroten och på benen i övergången mellan det vita och grundfärgen.

Tantecken på en vuxen hund syns ofta tydligast under svansen

SBC:s kommentarer

Päls

Färg

Bearded collien föds i fyra färger; svart, blått, brunt och sandfärgat. De fyra färgerna är likvärdiga. En sandfärgad hund får aldrig, av misstag eller okunskap, tas för en dåligt pigmenterad brun hund. Det samma gäller förhållandet svart-blått.

De färger som anges i standarden är de olika nyanser som pälsen kan anta hos en vuxen hund. Här måste man titta på pigmenteringen på nosen och ögonfärgen. Inom de fyra färgerna kan nyansen variera starkt från ljus till mörk. Blir du osäker, fråga ägaren.

Om vit krage finns får den inte sträcka sig bakom skulderbladen. Med detta menas att hårrötterna inte får växa bakom skulderbladen. För att kontrollera om hunden är övertecknad vid vuxen ålder måste man lyfta på pälsen för att se var det vita börjar. Detta gäller även på bakbenens utsidor och hasor.

Tan-tecken är tillåtna. Redan när hunden är ung ljusnar ofta tecknen och blir ljusbeige för att till slut nästan blekna helt. Det är viktigt att domare är uppmärksamma på att tantecken förekommer, så inte dessa hundar döms ut som övertecknade.

Unga hundar ljusnar ofta så mycket att grundfärgen endast finns kvar på öronen och kanske lite på skuldrorna. Denna vanliga färgutveckling måste man vara medveten om så man inte tror att de nästan vita unga hundarna är felfärgat vita.

Grundfärgen delas ofta av en bläs som även kan vara genomgående. Vitt eller kraftig överteckning ska ge en rejäl nedsättning av priset.

Valp med tantecken

Svart

Brunt

Blått

Sandfärgat

Päls- och färgutveckling

Svart

Blå

Päls- och färgutveckling

SBC:s kommentarer

Bearded collie genomgår dramatiska päls- och färgförändringar under sin uppväxt. Färgernas förändring är unika för rasen och är viktiga att känna till. På unga hundar ljusnar pälsen - ibland bara något och i andra fall så kraftigt att hunden kan uppfattas som vit för ett övrigt öga - detta gäller samtliga färger! När hunden blir vuxen mörknar pälsen igen. Observera att en ojämn färg inte är negativt för en bearded collie som ibland kan tyckas ha flera olika nyanser på en gång. Färgens renhet eller djup är inte heller relevant för bedömningen av rasen.

Storlek/vikt

MANKHÖJD

Hanhund: idealhöjd 53 – 56 cm

Tik: idealhöjd 51 – 53 cm

Kvalitet och proportioner är viktigare än storlek, men stora frånsteg från idealhöjden skall inte uppmuntras.

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.

Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

**Mer information om rasen finns på vår hemsida:
www.sbc-beardedcollie.com**

Kompendiet är sammanställt av:
Charlotte Laning Vrethammar, Nina Lönner-Andersson & Ulrica Olsson
FCI-standard nr 271 fastställd av FCI General Committee 2014-11-03

Bilder ©:

Hanna Andersson, Gertie Björklund, Per Carlsson, Pernilla Engstrand, Imke Gronier, Chet Jezierski,
Linda Jönsson, Mia Jansson, Camilla Karlsson, Marlene Lundmark, Cristina Marinelli,
Lotta Olsson, Niclas Rundberg, Linnea Sandberg, Mathilda Sandberg, Cajsja Svärd.

